

NVR – VILTOLYCKSARBETE

JÄGAREFÖRBUNDET SKÅNE

Calle Ericsson, NVR-ansvarig jägare i Skåne
2012-03-07

1(7)

(Fossiltext utan bilder)

Information och utbildningsmaterial

Version 2012.6

Handledning för kretssamordnare, kontaktpersoner, eftersöksjägare och anlitade jakträttshavare

NVR-organisationen

NVR

14 organisationer (se logga)

RPS Centralt

L Sävberger

Polismyndigheten i Skåne

Länsoperativa avdelningen

Länsansvarig NVR-polis

Andreas Englund. Tommy Nilsson (bitr)

LC-Syd (fd LKC)

Regionala Viltolycksrådet Skåne

Org se NVR

Jägareförbundet Skåne

NVR-ansvarig jägare

Calle Ericsson

Närpolisområden

16 Kontaktpoliser

fördelade på kommuner / jaktvårdskretsar

Jaktvårdskretsar

13 NVR-ansvariga- o bitr

Kretssamordnare

Kontaktpersoner 136

Eftersöksjägare 170

Eftersöksområden 72

Hundar 455

enl lokal plan

Organisation

Länsansvarig polis

- Är sammankallande i Regionala Viltolycksrådet som i Skåne består av 14 myndigheter/organisationer.
- Utbildningsansvarig inom området viltolyckshantering för polispersonal.
- Anordnar utbildningar för utsedda kontaktpersoner, eftersöksjägare och jakträttshavare som ingår i NVR-organisationen.
- Tillsammans med länsansvarig jägare för NVR kontrollera att eftersöksekipagen (hund samt jägare) uppfyller föreskrivna krav enligt Naturvårdsverkets föreskrifter samt godkänna dem innan de anlitas av polismyndigheten.
- Tillse att utsedda kontaktpersoner, eftersöksjägare och anlidade jakträttshavare fullgör sina uppdrag enligt gällande regelverk.
- Ansvarar för kontakten med RPS i frågor som rör viltolyckshanteringen.
- Vara rådgivande och stödjande i frågor som rör viltolyckshantering.
- Ombesörjer myndighetens hantering av ersättning från Trafikverket.

Länssamordnande jägare

Länsansvarig och en biträdande jägare inom NVR har ansvar för att erforderligt antal kontaktpersoner och eftersöksekipage finns att tillgå i länet samt för samordningen av kontaktpersoner och eftersöksekipage.

Länsansvarig jägare skall ha en god överblick av viltolycksläget i länet samt föra ständigt aktuellt register över kretsar, eftersöksområden, kontaktpersoner, eftersöksjägare etc.

Länsansvarig jägare har löpande kontakt med polisorganisationen och är övergripande informationsansvarig till NVRs fältorganisation.

Kretssamordnaren* ansvarar för att:

*) En person med mycket stort intresse för eftersöksarbete, med naturlig pondus, serviceanda och organisationsförmåga.

Kretssamordnaren är huvudansvarig för NVR-verksamheten inom jaktvårdskretsen och bör ha en biträdande samordnare till sin hjälp.

Samordnaren och biträdande delar uppgiften på lämpligt sätt i samråd med kontaktpolis och NVR-ansvarig jägare för Skåne.

Kontakt ska fortlöpande hållas mellan kretssamordnaren, kontaktpersonerna och eftersöksjägarna i resp grupper, dock minst en kontakt var fjärde månad.

På motsvarande sätt håller biträdande kretssamordnare kontakt med eftersöksjägarna.

- Tillsammans med kontaktpolisen och länsansvarig jägare ta det övergripande ansvaret för att organisationen fungerar enligt dess syften
- Sammanhållningen i gruppen – en fungerande organisation
- Fortlöpande arbeta för uppdatering av personal och gränser
- Att kontaktpersoner finns i alla grupper
- Tillse att viltolycksåterrapporteringen utförs av kontaktpersonerna
- Tillse att gjorda förändringar i organisationen rapporteras till NVR-ansvarig länsjägare, som rapporterar till polisen och databas
- Kontrollera att organisationsförändringar effektueras
- Fungera som problemlösare om problem uppstår
- Tillsammans med biträdande kretssamordnare utforma information och utbildning till grupperna
- Skapa sändlistor via e-post för att effektivt kunna föra ut ny information mm. I sändlistan ska ingå de kontaktmän, eftersöksjägare, anlidade jakträttshavare som ingår i NVRs databas
- Hålla sin jaktvårdskrets styrelse informerad om NVR-organisationen och dess arbete

Biträdande kretssamordnare ansvarar för att:

- Biträda kretssamordnaren i mån av behov och efter överenskommelse
- Eftersöksekipage finns i erforderlig omfattning
- Gruppens hundar håller måttet som väl fungerande eftersökshundar
- Stimulera rekryteringen av nya eftersöksekipage
- Fungera som problemlösare om problem uppstår
- Skicka in registreringsunderlag för "NVR-hundar" till länsansvarig jägare

Kontaktpersonens* uppgifter:

*) En person som är beredd på att telefonen kan ringa 24 timmar om dygnet enligt uppgjord plan exv jämn/udda vecka, och som är serviceinriktad och har förtroende och respekt inom det område han verkar. Kontaktpersonen ska ha god person- och lokalkännedom och kunna organisera sitt arbete inom gruppen

- Efter uppgjord plan stå till förfogande vid viltolycka för att fördela eftersöksuppdrag som polisen har beslutat om. I undantagsfall får kontaktperson genomföra eftersök själv
- Efter uppgjord plan genomföra platsbesök (viltet dött eller levande kvar på olycksplatsen eller om oklara omständigheter råder) som polisen har beslutat om
- Kontaktperson får själv besluta om eftersök under ett platsbesök om det påkörda viltet har lämnat vägområdet. Eftersöksuppdraget ska lämnas till lämpligt NVR-eftersöksekipage. Om anlitad jakträttshavare för platsen för viltolyckan finns med i NVRs databas ska vederbörande ges möjlighet att genomföra eftersöket.
- Om kontaktperson beslutar om eftersök vid sitt platsbesök, får han själv genomföra eftersöket under förutsättning att en för ändamålet lämplig hund används och att det inte får till följd att en kontaktperson därigenom inte kan följa upp andra pågående eftersöksuppdrag eller stå till polisens förfogande för att fördela ytterligare uppdrag. Innan eftersöksuppdraget påbörjas ska uppdraget anmälas till en annan kontaktperson som övertar ansvaret för underrättelser och uppföljning med anledning av uppdraget.
- Innan eftersök påbörjas ska om möjligt jakträttshavaren underrättas. Om inte kontakt nås ska detta dokumenteras om vilka försök som har gjorts och när.
- En enkel preliminär viltolycksrapport ifylles och överrapporteras till eftersöksekipage: HR-nummer, plats, djurslag, vilket beslut m m
- Om polisen ger ofullständig information, fråga efter förtydliganden
- Vid eftersöksuppdragen ska vi använda de hundar som finns på eftersökslistorna. Endast älghundar vid eftersök på älg samt speciellt tränad hund på vildsvin.
- Eftersöksjägaren, och anlitad jakträttshavare som finns med i NVRs databas ska snarast återrapportera till kontaktpersonen efter utfört uppdrag
- Kontaktpersonen kontrollerar återrapporteringen av alla uppdrag, även de som överlämnats till jakträttshavare, godkänner och skickar via internethemsidan
- Fortlöpande hålla sig informerad om gränser mellan olika jakträttshavare
- Om flera kontaktpersoner finns i samma område ska informationsutbyte ske beträffande namn, tfn nr mm till markägare inom aktuellt område. Förslagsvis skapas någon slags förteckning över området med namn på jakträttshavare inkl telefonnummer
- Utbyte av kontaktperson sker endast i samråd med kretssamordnaren och länsansvarig jägare som överrapporterar till polisen

Eftersöksekipaget – hundförarens uppgifter

En person med en bra eftersökshund som har god lokalkänedom och gott anseende och som har is i magen om det hettar till

- Enligt uppgjord plan stå till förfogande vid viltolycka
- Ta med enkel preliminär viltolycksrapport under eftersöksuppdraget. Det är Ditt "körkort" för hund och vapen på annans mark
- Noga återrapportera viltolyckan till kontaktpersonen som godkänner och skickar
- Tillkalla hjälp under eftersöksarbetet om så krävs
- Utbyte av eftersöksekipage sker i samråd med kontaktperson, kretssamordnare och länsansvarig jägare

Instruktion vid viltolycka / "Checklista"

Denna instruktion är tänkt som hjälp för att belysa de situationer som kan uppstå vid viltolyckor.

Du tillhör en skara speciellt utvalda, och är samarbetspart till polisen, som vi anser vara lämpade att hjälpa till med eftersöksarbete inom Nationella Viltolycksrådet. Det är viktigt att vi uppfattas som "betrodda män". Våra eftersökstjänster ska vara av hög kvalitet.

Deltagandet i detta viltolycksarbete är samtidigt ett förtroendeuppdrag där stora krav ställs beträffande praktiskt och mentalt kompetens på både hund och hundförare. Eftersöksekipage som inte håller måttet kommer att ersättas. Det åligger var och en som uppträder i "viltolycksvästen" att agera taktfullt och korrekt.

Polisen backar upp verksamheten, lämna "svåra" beslut till polis 010-569 12 42, men även din kontaktperson eller kretssamordnaren.

Viltslagen som omfattas här i Skåne är älg, kron- och dovhjort, rådjur och vildsvin. Lo, örn, utter och mufflon kan förekomma.

Eftersöksekipagets primära uppgift är att snarast möjligt förkorta lidandet för det skadade djuret och att underrätta jakträttshavaren.

Om möjligt ska jakträttshavare underrättas före eftersök startar.

I princip upphör arbetsuppgiften då det skadade djuret upphittats och avlivats alternativt bedömts oskadat. Därefter ska jakträttshavaren eller om sådan inte finns, markägaren underrättas.

Om viltolyckan gäller älg, kron- eller dovhjort och jakträttshavare inte kan nås, kontakta polisen som fattar beslut om vad som ska göras med viltet.

Någon skyldighet att passa och transportera bort djuret från platsen föreligger inte.

Djuret tillfaller jakträttshavaren på fallplatsen, detta gäller även älg, kron- och dovhjort. Påkörningshalva och fallhalva finns inte kvar i regelverket.

Vid eftersök är det eftersöksjägaren som på olycksplatsen gör bedömningen om hur och med vilka resurser uppgiften ska lösas.

Eftersöksekipaget skall vara tränat i eftersök på aktuell viltart.

Vid eftersök bör generellt minst två jägare eftersträvas (minimum en skytt och fyra ögon). OBS! Det är än så länge enbart för vildsvin som ersättning utgår för dubbelekipage.

Eftersök i mörker är svårt och kräver att ekipaget / ekipagen är tränade för att lösa sin uppgift i mörker.

Vid eftersök i mörker samt på rovdjur och vildsvin bör dubbelekipage användas, dock minimum två jägare.

Checklista

- När du får ett uppdrag om omhändertagande eller eftersök av din kontaktperson, så tänk på att detta kan ske när som helst under dygnet.
Fyll i den preliminära viltolycksrapporten noga, glöm inte HR-numret (M-ååååmmdd-xxxx) och tag med blanketten på uppdraget
- Följande utrustning bör alltid medföras (Ha det gärna packat o klart i låda, säck eller väska):
Viltolycksväst, keps	Roterande varningslampa	Varningsskyltar /varningstålt
Varningstriangel	Bra fick- pannlampor	ev Vapenbelysning
Lämpligt vapen	Karta o kompass / GPS	Kniv
Snitsel	Sopsäckar / stor plastbalja	Koppel / sele / reflexer
Vattenflaska	extra Batterier	Mobiltelefon
Telefonlista NVR	1:a Förband	Penna o papper
- Eftersökshund, lämplig spårlina, det är bra med reflex på sele eller halsband
- Viltolycksvästen ska alltid bäras
- Tänk på trafikfaran. Behöver du stanna intill vägen, använd varningsblinkers, rotationsljus, bloss, varningsskyltar och trianglar. Försök helst parkera på närmaste parkeringsficka eller markväg
- När du kommer till olycksplatsen, arbeta tyst. Presentera dej och tala om att du kommer på uppdrag från polisen om bilisten är kvar
- Om föraren av fordonet finns kvar, hör efter vad denne heter och kommer ifrån. Prata lugnt med och hör efter om föraren och ev passagerare mår bra. Notera om möjligt bilnummer på fordonet
- Kontrollera med föraren var djuret / djuren kom ifrån, egen färdriktning, plats för kollision, djurslag, kön på djuret, påkörd bak eller fram
- Om djuret ligger på vägen, försök avlägsna detta från vägen snarast möjligt
- Försök få obehöriga bilister eller andra åskådare att passera förbi utan att stanna och därmed utgöra ytterligare trafikfara
- Om du bedömer eftersöket som svårt, tveka inte att ta hjälp av någon annan i organisationen. Kontrollera med kontaktpersonen.
Markera spårlopan i lämplig omfattning, minst spårstart – vinklar – avbrutet spår. Ge klara instruktioner innan spårningen påbörjas till ev medhjälpare om hur och när fångskott får skjutas. Lämpligen kan medhjälparen snitsla.
- Eftersök i mörker efter vildsvin bör utföras av för ändamålet lämpligt dubbelekipage dock minst två personer. Om djuret inte hittas i närområdet (inom ett par hundra meter) kan det vara lämpligt att fullfölja eftersöket i dagsljus. Platsen för kollisionen skall märkas ut.
- Tänk på att markägaren kan ha tamboskap som kan råka i panik om eftersökshunden släpps lös
- Tänk på att det även kan förekomma jakt i aktuellt eftersöksområde
- Om djuret påträffas dött efter spårning ska du ta kontakt med jakträttshavaren/markägaren och informera. Hjälptill om du anser det är nödvändigt
- Rådjur som inte sällan får kasseras vid dessa tillfällen, kan du dra till lämpligt plats och "låta naturen ha sin gång". Lagg det inte för nära allmän väg. Om viltet ligger vid vägbana eller i vägområdet och bedömts som kadaver och du inte har möjlighet att dra / forsla undan kadavret, ring LC-Syd 010-569 12 42 och begär "kadavertransport" via Trafikverket (se nedan)
- Fyll snarast i samtliga uppgifter i Viltolycksåterrapporten, glöm inte HR-numret, och lämna den till kontaktpersonen

Tycker du att något saknas på checklistan?

Lämna gärna dina synpunkter till din kontaktperson

Sammanfattning

VILTOLYCKA

BILISTEN RINGER 112, KOPPLAS TILL LC-Syd

LC-Syd UPPRÄTTAR EN HÄNDELSERAPPORT (HR)

OPERATÖR PÅ LC-Syd RINGER KONTAKTPERSON
AVGER EN VILTOLYCKSRAPPORT MED HR-NUMMER
OCH BESLUT OM EFTERSÖK ELLER PLATSBESÖK

KONTAKTPERSONEN KONTAKTAR EFTERSÖKSJÄGARE
eller ÅTGÄRDAR SJÄLV

PLATSBESÖK
OM
DJURET ÄR DÖTT /
ELLER SKADAT PÅ PLATS

EFTERSÖK
OM
DJURET FLYTT PLATSEN

Uppgiften är
Att omhänderta viltet

Uppgiften är
Eftersök och ev avlivning

NVR-kontaktperson ringer
jakträttshavare

NVR-kontaktperson ringer
eftersöksjägare som försöker nå
jakträttshavare och löser uppgiften

Kontaktpersonen skriver
viltolycksåterrapport

Eftersöksjägaren ger
viltolycksåterrapport till kontaktperson
som slutrapporterar via webb-sidan

XX

LC-Syds rutin i överenskommelse med Jägareförbundet Skåne

LC-Syd ringer alla tider på dygnet till NVR-kontaktperson efter viltolycka där viltet, oavsett art, gått från olycksplatsen

LC-Syd ringer alla tider på dygnet till NVR-kontaktperson när dött vilt, oavsett art, ligger kvar på platsen. NVR-kontaktperson har sedan själv att bedöma hur ärendet ska hanteras

Kadaverhantering

Efter önskemål av polisen i Skåne har Trafikverket i region Skåne och Polismyndigheten i Skåne kommit överens om nedanstående rutin:

Kadaver

Om viltet inte har något värde, vilket bedöms på plats av kontaktperson i samråd med jakträttshavare, dvs är ett kadaver, och ligger på vägen eller i vägområdet, ska kontaktpersonen kontakta LC-Syd 010-569 12 42 som kontaktar Trafikverket och begär kadavertransport. Kontaktpersonen informerar jakträttshavaren.

Det är inte operatör (polisen) på LC-Syd sak att avgöra om det är ett kadaver som ligger vid väggkanten.

Kontaktperson / eftersöksjägare är informerade om att själva dra mindre vilt, t ex rådjur ut i skogen eller på annan lämplig plats, om det bedömts som kadaver samt informera jakträttshavaren. Naturen tar sedan själv hand om nedbrytningen.

Detta gäller inte större djur.

Icke kadaver

Om viltet har något värde tillfaller viltet jakträttshavare enligt jaktlagen.

I dessa fall ska eftersöksjägaren / kontaktpersonen kontakta jakträttshavaren för bortforsling av viltet.

Banverket / viltolyckor

Tågförare har skyldighet att anmäla viltolycka till sin ledningscentral som i sin tur anmäler viltolyckan till LC-Syd.

LC-Syd kontaktar NVR-kontaktperson enligt samma hantering som vid viltolycka på väg, med den skillnaden att polisen inte kan fatta beslut om eftersök. *)

OBS! Det är bara personal godkända av Banverket som får beträda banområdet, sådan personal kan ledsaga NVR-personal vid behov. Ersättning utgår ej. *) Ändring 2012-07-01
Säkerhetsområdet sträcker sig 2,2 meter från rälskant!!

Skottlossningstillstånd

Enligt ordningslagen 3 kap 6 § får skjutning med eldvapen inte ske utan tillstånd av polismyndigheten inom område som omfattas av detaljplan / tätort.

Det är vakthavande polisbefäl, 010-569 12 42, som kan ge skottlossningstillstånd.

Begär skottlossningstillstånd direkt vid första kontakten med LC-Syd om du anser att du kommer att behöva det.

Efter erhållet tillstånd åligger det skytten att avlossa skott med betryggande kulfång och så att människor och byggnader ej kommer till skada.

Vem tillfaller viltet efter viltolycka?

Djuret tillfaller den som är jakträttshavare där djuret faller.

Begreppen påkörningshalva och fallhalva finns inte längre.

Eftersöksjägaren rekommenderas att inte agera ”delningsdomare”, meddela enbart fallplats till jakträttshavare.

Rådjur och vildsvin tillfaller alltid jakträttshavaren på den plats där djuret anträffats / avlivats.

Älg och hjortar, där du inte vet vem jakträttshavare är, kontakta polisen 010-569 12 42 för beslut om handhavande.

Avlivning av vilt Jaktförordningen §40 b

”Anträffas frilevande vilt så skadat eller i sådan belägenhet att det av djurskyddsskäl snarast bör avlivas, får djuret avlivas av envar även om det är fredat eller om avlivningen sker på annans mark.”

Notering: Beslutas av envar. Inget krav på särskild vapenklass vid avlivning. Gäller allt vilt. Behöver inte vara i samband med viltolycka.

Enligt NFS 2002:18 § 38 ska den som avlivar kunna motivera att avlivning varit befogad.